

Online viering Protestantse Kerk Ieper – 14 juni 2020

Alle eer en alle glorie

Alle eer en alle glorie
Geldt de luisterrijke naam!
Vier de vrede
Die Hij heden
Uitroept over ons bestaan.
Aangezicht, vol van licht,
Zie ons vol ontferming aan!

Alle eer en alle glorie
Geldt de Zoon, de erfgenaam!
Als genade die ons toekomt
Is Hij onze nieuwe naam.
Licht uit licht, vergezicht,
Stek ons met Uw stralen aan!

Alle eer en alle glorie
Geldt de Geest die leven doet,
Die de eenheid in ons ademt,
Vlam, die ons vertrouwen voedt.
Levenszon, liefdesbron,
Maak de tongen los voorgoed!

Introductie en welkom

Van harte welkom in deze online kerkdienst van 14 juni. Ik weet dat het voor velen van jullie een teleurstelling is om nog niet bij elkaar te komen, terwijl sommige kerken al wel bij elkaar komen. Wij zijn als kerkenraad ook erg ontgoocheld omdat de regelgeving zo streng blijkt dat dit niet haalbaar is. We zijn zeker ons best aan het doen voor alternatieven, maar met de wetgeving waar we ons nu aan moeten houden, is het nog niet doenbaar.

Daarom zetten we onze online diensten voort, omdat we weten dat God ook aanwezig is bij ons thuis.

Onze hulp en onze verwachting is in de naam van de HEER, die hemel en aarde gemaakt heeft. Zijn trouw duurt tot in eeuwigheid en Hij laat niet los wat hij is begonnen.

Genade zij u en vrede van God onze Vader en van de Heer Jezus Christus. Amen.

ZJ 758 'Jij die bent, ik zal er zijn voor u

Jij die bent: Ik zal er zijn voor u,
Naam die zin is van ons leven
wees nabij, word zichtbaar hier en nu,
Groei in ons, kom in ons tot leven.

Jij die zegt: de minsten zijn mijn broeders,
die vanuit hun wereld tot ons spreekt,
die ons roept te zijn elkanders hoeder:
leer ons zien uw Licht dat open breekt.

Jij die ziet hoe mensen dood gezwegen,
zonder waardigheid en zonder naam,
uitgesloten, altijd alles tegen,
Jij roept ons om aan hun kant te staan.

Jij het Woord dat in ons waar moet worden,
wij uw stem voor wie geen stem meer krijgt;
Jij die hoop zijt op een nieuwe morgen,
wij het beeld van u die leven zijt.

Gebed om ontferming/schuldbelijdenis:

Laten wij aan het begin van deze viering onze schuld belijden en bidden om ontferming.

God, vergeef onze tekortkomingen van de afgelopen week.
In het omzien naar U, naar onze naasten, in onze omgeving.
Vergeef ons omdat we ons hart soms opstandig opstellen.
Vergeef ons dat we vaak veroordelen, ons eigen mening willen doordrijven.

Heer, laat er méér ontferming zijn in een wereld vol van lijden, groot en klein,
als toonbeeld van barmhartigheid in woord en daad, wereldwijd.

Laat Uw kerk als Christus zijn, voor de wereld zuiver en geloofwaardig.
met liefde voor uw Koninkrijk.

Heer, ontferm U over ons, in ons midden en ons bidden.
Uw ontferming die ons drijft, wek in ons bewogenheid.

Laat ons méér een dienaar zijn,
voor allen die behoeftig, arm en kwetsbaar zijn.
met hartstocht voor gerechtigheid en daden van barmhartigheid.

Heer, zie ook ons bewogen aan, wij die tastend, zoekend door het leven gaan.
In moeite en onzekerheid, blijf bij ons Heer, nu en altijd. Amen.

Psalm 8

Heer, onze Heer, hoe heerlijk en verheven
Hebt Gij uw naam op aarde uitgeschreven
Machtige God, Gij die uw majesteit
Ten hemel over ons hebt uitgebreid

Aanschouw ik 's nachts het kunstwerk van uw handen
De maan, de duizend sterren die daar branden
Wat is de mens, dat Gij aan hem gedenkt

Het mensenkind, dat Gij hem aandacht schenkt

Heer, onze Heer, hoe heerlijk en verheven
Hebt Gij uw naam op aarde uitgeschreven
Heer, onze God, hoe vol van majesteit
Hebt Gij uw naam op aarde uitgebreid

Schriftlezing: Romeinen 5:1-9

Wij zijn dus als rechtvaardigen aangenomen op grond van ons geloof en leven in vrede met God, door onze Heer Jezus Christus. 2. Dankzij hem hebben we door het geloof toegang gekregen tot Gods genade, die ons fundament is, en in de hoop te mogen delen in zijn luister prijzen we ons gelukkig. 3. En dat niet alleen, we prijzen ons zelfs gelukkig onder alle ellende, omdat we weten dat ellende tot volharding leidt, 4. volharding tot betrouwbaarheid, en betrouwbaarheid tot hoop. 5. Deze hoop zal niet worden beschaamd, omdat Gods liefde in ons hart is uitgegoten door de heilige Geest, die ons gegeven is. 6. Toen wij nog hulpeloos waren is Christus immers voor ons, die op dat moment nog schuldig waren, gestorven. 7. Er is bijna niemand die voor een rechtvaardig mens wil sterven; slechts een enkeling durft voor een goed mens zijn leven te geven. 8. Maar God bewees ons zijn liefde doordat Christus voor ons gestorven is toen wij nog zondaars waren. 9. Des te zekerder is het dus dat wij, nu we door zijn dood zijn vrijgesproken, dankzij hem zullen worden gered en niet veroordeeld.

Lied: Halleluja, eeuwig dank en ere

Halleluja, eeuwig dank en ere,
lof, aanbidding, wijsheid, kracht,
word' op aard' en in de hemel, Here,
voor uw liefd' U toegebracht!
Vader, sla ons steeds in liefde gade;
Zoon des Vaders, schenk ons uw genade;
uw gemeenschap, Geest van God,
amen, zij ons eeuwig lot!

Verkondiging

Geliefde gemeente van onze Heere Jezus Christus,

Degenen van jullie die vorige zondag gekeken hebben naar de kerkdienst van de Denderregio, herkennen ongetwijfeld deze afbeelding. Het is een icoon uit de Oosters-Orthodoxe Kerk, die de Triniteit, de drie-Eenheid uitbeeldt. Vader, Zoon en Geest. De Vader links, de zoon in het midden en de Geest aan de rechterkant. In een continue beweging: de Zoon buigt naar de Vader, de Geest naar de Zoon. Niet statisch, maar dynamisch, in perfecte harmonie en verbondenheid.

Vorige week was het de zondag van de Drie-Eenheid. In het kerkelijk jaar is dat altijd de zondag die volgt ná Pinksteren. Maar vandaag nemen we nog een extra zondag om na te denken over wat de Drie-eenheid nu eigenlijk zou willen zeggen. Want waarom moeten we het erover hebben?

Omdat het gaat over wie God zelf is. En hoe meer we God leren kennen, hoe meer we God ook kunnen aanbidden. We raken niet uitgedacht en uitgepraat over God, omdat God zo veel kanten heeft en ons steeds weer nieuwe dieptes laat zien.

Daarom gaan we vandaag een heel stuk de diepte induiken om uit te zoeken wát we nu eigenlijk zeggen als we zeggen dat God een Drie-Enig is. Triniteit, met andere woorden. Aan het begin wil ik direct al zeggen dat de Triniteit heel verbindend werkt tussen christenen. Katholieken en Evangelischen en Protestanten denken hier helemaal hetzelfde over. Als we met andere christenen in gesprek gaan, dan is dat heel belangrijk om te benadrukken. De triniteit kan ons als christenen ook verbinden. Maar, er is wel een verschil met de Orthodoxe Kerk. Daar komen we later in de preek nog op terug.

Wat we vandaag gaan horen is eigenlijk een kleine introductie in de systematische theologie. Systematische theologie betekent dat je op een gestructureerde, dus systematische manier nadenkt over het geloof. Als je theologie gaat studeren, is dat een belangrijk vak. Wat we vandaag bespreken krijg je ook te horen in het begin van je theologie-studie.

Het woord triniteit of drie-eenheid vinden we niet op die manier terug in de Bijbel. Wel zien we dat de Vader, Zoon en Geest in één adem genoemd worden. Eén van de belangrijkste teksten hebben we ook vorige week gezien.

Mattheüs 28

“Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest, en hun te leren dat ze zich moeten houden aan alles wat ik jullie opgedragen heb.”

Juist als het om de doop gaat, het teken van redding en nieuw leven, het teken dat God zich verbindt aan ons leven, dan kunnen we blijkbaar niet anders dan praten over God zoals God zich laat zien als Vader, als Zoon en als Geest.

Ook op andere plekken zien we dat Vader, Zoon en Geest in één adem genoemd worden, samen werkend voor de redding van de mensen. We lezen Romeinen 5: 5-6.

“Deze hoop zal niet worden beschaamd, omdat **Gods** liefde in ons hart is uitgegoten door de **heilige Geest**, die ons gegeven is. Toen wij nog hulpeloos waren is **Christus** immers voor ons, die op dat moment nog schuldig waren, gestorven.”

Paulus laat hier in Romeinen zien dat de Vader, de Zoon en de Geest samen werken voor bevrijding. Het is als het ware een team-effort, als team werken ze samen. Het is de liefde van God die we in ons hart hebben. De oneindige liefde van de Vader die onze Schepper is. Maar die liefde is niet “zomaar” in ons hart terecht gekomen. Het is altijd de Heilige Geest die die liefde geeft. En het is Christus die voor ons gestorven is aan het kruis om ons te bevrijden van ons egoïstische leven en om onze schuld voor altijd kwijt te schelden.

De vroege Kerk had het materiaal van de brieven en de evangeliën, en daar hebben de kerkvaders verder op voortgeborduurd. Zij zagen dat er in de brieven soms de zogenoemde trinitarische formules gebruikt worden: Vader, Zoon en Geest, naast elkaar. En zij zagen ook de noodzaak om verder na te denken over wie Jezus nu eigenlijk was. De lijn van de orthodoxie is altijd geweest om te verdedigen dat Jezus echt God was én echt mens. Maar dat is niet zonder slag of stoot gegaan. Hetzelfde voor de Drie-Eenheid. Er zijn twee belangrijke stromingen geweest die soms ook veel aanhang hadden.

De eerste was het **modalisme**. Dat wil zeggen dat God één persoon is in drie verschillende rollen. Dus in drie *modes* zoals je in het Engels kan zeggen, of in het Nederlands, in drie modaliteiten. Dat betekent dat God één persoon is maar telkens een andere rol speelt of aanneemt. Zoals ik kan zeggen: ik ben Eleonora, ik ben dominee, ik ben dochter van mijn ouders en vriendin van mijn vrienden. Dan heb je één persoon: maar drie verschillende rollen. Maar dat werkt voor mensen wel, maar niet voor God zelf. Want het is wel degelijk God de Vader die zijn eigen zoon heeft gestuurd. Er moet dus wel meer onderscheid zitten.

De andere optie zit helemaal aan de andere kant van het spectrum. Dan zeg je niet dat het één God is in drie rollen, maar dat er echt drie goden zijn. Dat wordt **triteïsme** genoemd, oftewel driegodendom. We kunnen op zich begrijpen dat mensen hier op kwamen. Want ze wilden recht doen dat de Vader, de Zoon en de Geest personen zijn die zelf handelen. En dat ze alle drie echt God zijn. Logisch, dus.

Maar dan komen we wel in de problemen met één van de belangrijkste uitspraken in het Oude Testament. Deuteronomium 6: Hoor Israël, Hoor, de Heere uw God is één, is de enige. Dus als je zegt dat er drie goden zijn, een god die Vader is, een God die Jezus heet, en een God die Heilige Geest

heet, dan kom je ook in gevaar. En dan mis je compleet de samenhang tussen hoe deze goden dan met elkaar te maken hebben.

Vandaar dus dat de lijn van de kerk is: ja, het zijn drie personen. En ja, het is één God. En dan kom je dus uit bij het wonder van de Triniteit: God is één in wezen, maar openbaart zich als Vader, Zoon en Geest. God de Vader is God. Jezus is God. De Heilige Geest is God. En zij zijn volstrekt gelijkwaardig aan elkaar. In volkomen harmonie hebben ze een relatie met elkaar. Daarom kan er in de Triniteit niemand ondergeschikt zijn. In de geloofsbelijdenis staat dan ook: Wij geloven in de Heilige Geest, de Heer, die leven geeft, die uitgaat van de Vader en de Zoon. Dat is wat evangelischen, protestanten en katholieken geloven. Maar dat laatste cruciale deel, namelijk dat de Geest van de Zoon uitgaat, stond niet in de oorspronkelijke geloofsverklaring maar is er later aan toegevoegd. Uiteindelijk leidde het zelfs tot de grote kerkscheuring, het schisma van 1054 waar de Oosterse en de Westerse kerk hun eigen weg zouden gaan. De Oosters-Orthodoxe kerk zegt dus niet dat de Geest ook uitgaat, dus gestuurd wordt, door Jezus. De Oosterse Kerk heeft een sterk punt, moeten we eerlijk zeggen, want het stond niet in de oorspronkelijke geloofsbelijdenis. Waarom is dit nu zo belangrijk? Omdat er geen hiërarchie in het wezen van God zelf kan zitten. De Heilige Geest wordt gezonden door de Vader én door Jezus samen. Je ziet op de afbeelding wat dat betekent. Op de bovenste rij zie je: De Vader (Pater) is niet de Zoon (Filius). Maar, de Vader is wel God, en de Zoon ook. De Heilige Geest is niet gelijk aan de Vader en de Zoon, maar staat wel in verbinding met beiden. En we mogen voluit zeggen: De Geest is ook God.

Deze uitleg over wat we precies zeggen over de triniteit helpt ons om iets sterker in onze schoenen te staan, als ons gevraagd wordt wat we precies geloven. Zo sluiten we aan bij het thema van een paar weken geleden: altijd bereid zijn om verantwoording af te leggen van je geloof als je dat gevraagd wordt. Vanuit vreugde, omdat we een God hebben die ons redt. Omdat de Heilige Geest, de Vader, de Zoon betrokken zijn op ons, op ons leven. Het is de liefde van de Vader die in ons hart is uitgestort door de Geest en door de Zoon zijn wij gered. Amen.

Dankgebed

God, we willen U danken voor de woorden die U tot ons sprak, woorden die ons duidelijk willen maken wat Drievuldigheid en eenheid voor ons betekent: Vader, Zoon en Geest. Door die Eenheid mogen wij telkens ervaren hoe groot uw Liefde is, die liefde die we mogen delen met elkaar. Wat een liefde en kracht we mogen ontvangen en delen met elkaar. Amen.

Lied: Opwekking kinderen 75 'Ik geloof in God'

Ik geloof in God.
Ik geloof in Jezus.
Ik geloof in de Heilige Geest.
Die er altijd is geweest.
Ik geloof, al ben ik klein,
dat ik een kind van God mag zijn,
dat ik een kind van God mag zijn.

Voorbeden

Vader, we willen bidden voor de wereld, die zich, nu de epidemie aan het afzwakken is, zeer onwennig en onrustig voelt om weer om te gaan met vrijheid en bijeenkomsten daardoor vaak ontaarden in veto's, opgeblazen manifestaties, racisme, uitbuiting en vernieling en waardoor men de mogelijkheid gebruikt om mensen te kwetsen of te doden.

Wilt U Uw schepping bewerken zodat die vrijheid, die nieuwe, herwonnen vrijheid bekleed zou worden met vrede, respect en ontzag voor U, Heer, zodat mens weer met mens kan omgaan.

Zo bidden we ook voor de mensen die nog aan het herstellen zijn van het Covid virus, mensen die uitgeput en verzwakt zijn. Wilt U hen herstellende kracht schenken.

Wilt U deze kracht ook schenken aan de vele families van overledenen, die momenteel een rouwproces doormaken, zij die, losgerukt, geen waardig afscheid hebben kunnen nemen, mensen die zich enorm eenzaam voelen en in een diepe crisis van verdriet en machteloosheid zitten. Heer, schenk hen ook troost. Leer ons ook omzien naar zulke mensen.

God, we denken dan ook aan de mensen die niet getroffen zijn door het virus maar andere aandoeningen hebben. Wilt u deze mensen en hun naasten beschermen, genezende kracht, troost en bemoediging geven.

Ook willen we onze broeders en zusters voor Uw troon brengen die om Uw naam gemanipuleerd worden om zich van U af te keren, vervolgd, gefolterd of gedood worden. Wilt U hen ook Uw kracht, moed en liefde geven.

Heer, wil de politieke leiders en staatshoofden, die in de coronatijd de maatregelen verder versoepelen, wijsheid en inzicht geven hoe dat ze dit het best aanpakken.

We bidden ook voor onze kerkgemeenschappen, die heel zware maatregelen worden opgelegd, willen ze vieringen of samenkomsten organiseren. We verlangen zo naar elkaars terugzien, het samen zingen, bidden, delen in Woord en brood. Wilt U ook voorzien dat binnenkort een plan kan opgesteld worden dat meer mogelijkheden creëert om dit alles weer mogelijk te maken.

Wij vertrouwen erop, Heer, dat U onze zorgen die we vandaag hebben opgesomd, zult aanhoren en Uw zegen wil uitstorten. Dit vragen wij U in de naam van Uw Zoon, Jezus Christus.

Dank voor uw genade, Heer. Amen.

Laten we nu een kort moment van stil gebed nemen voor onze persoonlijke zorgen.

Lied: Dank, dank nu allen God

Dankt, dankt nu allen God
met hart en mond en handen,
die grote dingen doet
hier en in alle landen,
die ons van kindsbeen aan,
ja, van de moederschoot,
zijn vaderlijke hand
en trouwe liefde bood.

Lof, eer en prijs zij God
die troont in 't licht daarboven.
Hem, Vader, Zoon en Geest

moet heel de schepping loven.

Van Hem, de ene Heer,
gaf het verleden blijk,
het heden zingt zijn eer,
de toekomst is zijn rijk.

Zegen

We zijn aan het einde van deze digitale viering gekomen. We gaan niet zoals gebruikelijk weer uit elkaar, maar blijven in onze huizen. Daarom mag u weten dat God u wil zegenen op de plek waar u nu bent en van uw huis een thuis wil maken. Vertrouw erop dat God bij U is en ontvang de zegen van de Heer. Ik spreek de zegen uit vanuit 2 Korinthe 13:13. Door deze tekst mag u weten dat u omringd bent door de drie-enige God.

"De genade van de Heer Jezus Christus, de liefde van God en de eenheid van de Heilige Geest zij met u allen" (2 Kor 13,13)